

Obama deseña o **â** neo**â** atlantismo

Description

Na recta final do seu mandato e anticipándose á súa sucesión presidencial na Casa Branca a partir de 2017, a xira europea que levou esta semana ao mandatario estadounidense Barack Obama por Gran Bretaña e Alemaña, supón unha estratexia de revitalización do pacto atlántico con tres vértices chave: o fortalecemento da OTAN, en particular dentro da esfera euroasiática con respecto a Rusia e colateralmente a China; o mantemento como socio prioritario dunha Unión Europea en horas baixas, a través da plasmación da Asociación Transatlántica para o Comercio e o Investimento (TTIP) e a necesidade de evitar un traumático **â** Brexit **â**; e o compromiso de concibir unha nova estratexia de seguridade antiterrorista baixo imperativos xeopolíticos, con epicentro nas desarticulación das redes do Estado Islámico e a desactivación de conflitos (Siria, Libia) que afectan o equilibrio estratéxico dentro da periferia mediterránea europea, coa crise de refuxiados de trasfondo. Así, esta vira visualiza o reordenamento xeopolítico global plasmado na **â** doutrina Obama **â**.

Na recta final do seu mandato e anticipándose á súa sucesión presidencial na Casa Branca a partir de 2017, a xira europea que levou esta semana ao mandatario estadounidense Barack Obama por Gran Bretaña e Alemaña, supón unha estratexia de revitalización do pacto atlántico con tres vértices chave: o fortalecemento da OTAN, en particular dentro da esfera euroasiática con respecto a Rusia e colateralmente a China; o mantemento como socio prioritario dunha Unión Europea en horas baixas, a través da plasmación da Asociación Transatlántica para o Comercio e o Investimento (TTIP) e a necesidade de evitar un traumático **â** Brexit **â**; e o compromiso de concibir unha nova estratexia de seguridade antiterrorista baixo imperativos xeopolíticos, con epicentro nas desarticulación das redes do Estado Islámico e a desactivación de conflitos (Siria, Libia) que afectan o equilibrio estratéxico dentro da periferia mediterránea europea, coa crise de refuxiados de trasfondo. Así, esta vira visualiza o reordenamento xeopolítico global plasmado na **â** doutrina Obama **â**.

Como se fose unha despedida de amigos (ou de aliados), a xira europea de Obama, que lle levou por Gran Bretaña e Alemaña, deixou entrever a necesidade de deixar ben atadas as iniciativas estratégicas transatlánticas nun contexto global trazado pola confusión e a incerteza, non só sobre o liderado estadounidense senón ata sobre a consistencia e o futuro do proxecto de integración europea.

Para iso, Obama iniciou a súa xira cunha visita oficial de tres días a Gran Bretaña con visos de inserirse, de forma colateral, nunha inesperada campaña electoral. Ironicamente, esta campaña non está obviamente enfocada nos comicios presidenciais pautados en EUA para novembro próximo senón noutra cita electoral sumamente estratégica para a viabilidade da **â** doutrina Obama **â**: o referendo británico pautado para o 23 de xuño sobre a permanencia do Reino Unido nunha Unión Europea cada vez máis politicamente opaca e cuestionada.

*Frear o **â** Brexit **â***

A finais de 2015, o primeiro ministro británico David Cameron cedeu ante a presión política dos euroescépticos (numerosos en Gran Bretaña) para levar a cabo unha consulta popular sobre a permanencia británica na UE. Co referendo xa convocado, a pantasma do que se denominou como o **â** Brexit **â** converteuse na palabra de moda en Europa.

O termo **â** Brexit **â** especula coa posibilidade de que, por vez primeira, un país membro da UE, neste caso Gran Bretaña, poida saír do organismo europeísta a través dunha consulta democrática, o cal constituiría o primeiro golpe tectónico para o proxecto europeísta. E precisamente, o **â** Brexit **â** avanza nas sondaxes entre os euroescépticos, encabezados polo partido nacionalista UKIP e outros actores cráticos co *establishment* de Bruxelas, colindantes no amplo espectro político e ideolóxico desde a esquerda ata a dereita.

Para iso, as altas autoridades británicas, desde a Raíña Isabel II ata o príncipe Guillermo pasando polo propio Cameron, se esmeraron integramente en identificar a visita de Obama como un "espaldarazo" político para a permanencia británica na UE, agasallándoo persoalmente durante a súa estancia en chan británico.

A inusual defensa de Obama da permanencia británica e o seu aberto rexeite ao "Brexit" levoulle incluso a reunirse co líder laborista Jeremy Corbyn, cuxa posición esquerdista levoulle a ser considerado como unha referencia para o candidato democrata Bernie Sanders. Con todo, o euroescóptico alcalde londinense Boris Johnson cualificou a Obama de "hipócrita" por adoptar esta posición.

O "Brexit" é igualmente herdeiro colateral do "Grexit", outro acrónimo que desde 2010 colocaba a Grecia ao bordo da saída do Euro, neste caso por razóns de *default* financeiro e económico. Baixo esta perspectiva, fai un ano, e de forma inédita e inesperada, o propio Obama tamén xa se pronunciou en contra do "Grexit".

Con todo, a campaña nos *mass media* en contra do "Brexit" parócese á que existiu antes do referendo secesionista escocés de setembro de 2014, obviamente contrario á secesión escocesa da soberanía británica. Moi diferente, de paso, a certa aceptación tácita do "Grexit" no seu momento por parte de influentes sectores da opinión pública. Nese referendo escocés, Londres aceptou esta fórmula democrática para evitar a secesión británica mentres agora acepta outra para dirimir a eventual saída británica da UE. Moitas curiosidades nun crebacabezas estráño de soberanías, identidades e integracións complexas. En non se debe esquecer que Gran Bretaña non está na zona Euro, non por *default* senón porque non quere renunciar á súa soberanía financeira.

Reforzo da OTAN

Além da retórica propia do politicamente correcto, que é norma xeral nos actos oficiais e institucionais, a defensa de Obama da permanencia británica na UE ten outros elementos xeopolíticos.

A doutrina do "neatlantismo" que Washington está progresivamente deseñando a través de novas ferramentas, como a Asociación Transatlántica de Comercio e de Investimentos (TTIP) e o reforzamento da OTAN, son factores estratéxicamente máis importantes, e na mesma ecuación británica debe ir da man a europea. De alí a negativa de Obama ao eventual "Brexit" e ao "Grexit" por ser ambos pezas estratéxicas deste taboleiro xeopolítico, ademais de membros históricos da OTAN.

Neste sentido, a xira europea de Obama realizouse inmediatamente despois do Cumio de embaixadores do Consello da OTAN e Rusia celebrada a semana pasada en Bruxelas. Esta era o primeiro cume entre a Alianza Atlántica e Moscova desde 2014, suspendida pola crise de Ucraína e o pulso xeopolítico entre o Kremlin e Occidente.

Pero as tensións seguen presentes entre o organismo atlantista e Rusia. Desde xaneiro pasado foron frecuentes as intromisións de cazas rusas nos países bálticos (Letonia, Lituania e Estonia) que son membros da OTAN desde 1997 e da UE desde 2004.

Se especula que detrás destas manobras estará eventualmente activado un súbdido pulso lanzado polo presidente ruso Vladimir Putin para reproducir unha especie de "efecto Crimea" nas rexións bálticas onde habitan considerables comunidades de orixe rusa, un escenario tamén similar ao existente no Leste ucraíno, particularmente as rexións de Donetsk e Lugansk, onde habita o 40% de comunidades de orixe rusa en Ucraína.

O cumio de Bruxelas demostrou para a Alianza Atlántica que o Kremlin non está disposto a ceder esferas de influencia no seu contorno xeopolítico euroasiático, postura publicamente asentada nas declaracións do ministro ruso de Exteriores, Serguei Lavrov, cando declarou que neste cume "non haberá xogo nunha soa porterá".

Con todo a tensión nos países bálticos sobre as operacións militares aéreas rusas está causando preocupación na OTAN, non se debe deixar pasar por alto o que sucede en Ucraína. A semana pasada, un 61% dos holandeses votaron nun referendo a súa negativa a ratificar o Acordo de Asociación entre a UE e Ucraína, que abriría para Kiev a posibilidade de acelerar as súas negociacións de admisión na UE. Este acordo fora previamente aprobado polos Parlamentos europeo e ucraíno, así como dos 28 países membro da UE.

Coa tensión OTAN-Rusia aínda vivente e a posibilidade dun "Brexit", a xira europea de Obama anunciábase como inevitable e urxente, tomando en conta as incertezas políticas nunha UE cuxa crise socioeconómica está fortalecendo electoralmente aos partidos de extrema dereita, tal e como se viu na primeira rolda das recentes eleccións presidenciais

en Austria.

Washington comeza a calcular que o ascenso electoral do euroescepticismo no Norte de Europa terá serias repercusións para o seu proxecto "neoatlantista". Do mesmo xeito, os movementos sociais e de esquerdas comezas a mobilizarse para denunciar os efectos do TTIP, a outra peza crave da estratexia "neoatlantista" de Obama. E aínda queda outra peza estratéxica: o crebacabezas de Oriente Medio e o xihadismo impulsado polo Estado Islámico, especialmente cara Europa.

Que facer en Oriente Medio?

Tras Londres, a Unión Europea de Obama proseguiu en Hannover (Alemaña), onde se reuniu coa chanceler alemá Angela Merkel, o presidente francés François Hollande, o premier británico David Cameron e o seu homólogo italiano Matteo Renzi. Con iso, Obama parecía simplificar o interese da súa estratexia "neoatlantista" a favor de fortalecer un eixe xeopolítico Londres-Berlín como motor desta estratexia.

Neste cumio adoptouse unha estratexia de actuación contra o Estado Islámico dentro do complexo panorama que se abre no conflito sirio. Washington parece igualmente persuadido a aceptar unha solución "rusa" que inclúa ao réxime de Bashar al Asad como actor crave na eventual transición política post-conflito.

Para iso, Moscova e o réxime de al Asad xa picaron adiante coa vitoria nas eleccións da Asemblea xeral siria do partido Ba'ath, dentro do proceso electoral sirio realizado fai dúas semanas coa mente en lexitimar ao réxime de Bashar al Asad como practicamente o único interlocutor sirio con validez internacional.

O cumio OTAN-Rusia e a reunión de Obama en Hannover serviron igualmente para fortalecer unha serie de accións estratéxicas na periferia sur mediterránea, en particular sobre a resolución dos conflitos en Siria e a inestable transición post-Gadafi en Libia, sen desestimar Afganistán e Asia Central, coa finalidade de asestar un corte marítimo e territorial ao fluxo de refuxiados que escapan deses conflitos, así como da expansión de redes xihadistas terroristas cara a Europa.

Para iso, a estratexia "neoatlantista" de Obama ten un efecto colateral inmediato orientado na recomposición dos sistemas de alianzas en Oriente Medio. As tentativas de apertura con Irán corren paralelas a unha revitalización das relacións con Turquía á OTAN (sen esquecer a Grecia) como socio estratéxico na contención dos refuxiados e os xihadistas.

Esta recomposición de alianzas alterará o tradicional equilibrio estratéxico establecido por Washington con Arabia Saudita e Israel, os seus aliados históricos na rexión, e cuxas relacións co goberno de Obama vironse degradadas a tenor dos intereses xeopolíticos, en particular a eventual apertura con Irán.

No final do seu mandato, Obama quere deixar moi ben atados os resortes estratéxicos estadounidenses. En perspectiva está a observar a consistencia do seu legado ante o cambio político que lle espera a Casa Branca para o período 2017-2021, sexa coa democracia Hillary Clinton ou co populismo radical do enigmático postulante republicano Donald Trump. Estes factores tamén gravitan no "neoatlantismo" exhibido por Obama na súa última xira europea.

APARTADO TEMÁTICO XEOGRÁFICOS

Europa

ETIQUETAS

Obama Unión Europea Neoatlantismo

IDIOMA

Galego

Date Created

Abril 28, 2016

Meta Fields

Autoria : 3713

Datapublicacion : 2016-04-29 00:00:00